

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4531/22
7.4.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Татјане Лемајић, председника већа, Марије Бошковић и Слободана Керановића, чланова већа, у панрици тужиље АА, са боравиштем у ..., чији је пуномоћник Андреја Чивтелић, адвокат из Београда, улица Мишарска бр. 8, против туженог Грађевинског предузећа “Златибор – Градња Београд” а.д. Београд, са седиштем у Београду, улица Пожешка бр. 104а, чији је пуномоћник Предраг Брајковић, адвокат из Београда, улица Кнеза Михаила бр. 1-3, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужиље и жалби туженог, изјављеним против пресуде Другог основног суда у Београду П 1473/16 од 20.05.2022. године, након одржане расправе пред другостепеним судом дана 07.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П 1473/16 од 20.05.2022. године у ставу првом изреке и у делу става другог изреке којим је одбијен тужбени захтев тужиље у делу којим је тражено да се обавезе тужени да тужиљи исплати на име душевног бола због наружености износ од 350.000,00 динара, на име душевног бола због изгубљене школске године износ од 200.000,00 динара, на име будуће штете износ од 300.000,00 динара и на име обичне ренте због умањења радне способности износ од 2.050.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 20.05.2022. године, као дана пресуђења, па до исплате, и у том делу се жалба тужиље и жалба туженог **ОДБИЈА** као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П 1473/14 од 20.05.2022. године у преосталом делу става другог изреке, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени Грађанско предузеће “Златибор – Градња Београд” а.д. Београд да тужиљи АА на име накнаде нематеријалне штете, поред износа досуђених ставом првим изреке, исплати на име претрпљених физичких болова износ од још 70.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од још 50.000,00 динара и на име душевних болова због умањења животне активности износ од још 100.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 20.05.2022. године, па до исплате, све у року од 15 дана од

дана пријема писменог отправка пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени Грађанско предузеће “Златибор – Градња Београд” а.д. Београд да тужиљи АА на име трошкова парничног поступка исплати износ од 233.375,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, па до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени Грађанско предузеће “Златибор – Градња Београд” а.д. Београд да тужиљи АА на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 45.000,00 динара.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог Грађевинско предузеће “Златибор – Градња Београд” а.д. Београд за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П 1473/16 од 20.05.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезан тужени да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете исплати укупан износ од 880.000,00 динара, и то на име претрпљених физичких болова износ од 280.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 200.000,00 динара и на име умањења животне активности износ од 400.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 20.05.2022. године, као дана пресуђења, па до коначне исплате.

Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев у делу којим је тражено да се обавезе тужени да тужиљи исплати износ од још 3.120.000,00 динара, преко досуђеног износа до 880.000,00 динара до траженог износа од 4.000.000,00 динара, и то на име претрпљених физичких болова износ од још 70.000,00 динара, преко досуђеног износа од 280.000,00 динара до траженог износа од 350.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од још 50.000,00 динара, преко досуђеног износа од 200.000,00 динара до траженог износа од 250.000,00 динара, и на име умањења животне активности износ од још 100.000,00 динара, преко досуђеног износа од 400.000,00 динара до траженог износа од 500.000,00 динара, за душевни бол због наружености износ од 350.000,00 динара, за душевни бол због изгубљене школске године износ од 200.000,00 динара, за будућу штету износ од 300.000,00 динара, на име обичне ренте због умањења радне способности износ од 2.050.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 20.05.2022. године, као дана пресуђења, па до исплате, као неоснован.

Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 203.750,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде, са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке о трошковима, па до исплате.

Против наведене пресуде, тужиља је благовремено изјавила жалбу, побијајући је, а како то произилази из жалбених навода, у ставу другом и трећем изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног

стања и погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка одређено је тражила.

Тужени је благовремено изјавио жалбу, побијајући наведену пресуду у ставу првом и трећем изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка одређено је тражио.

Апелациони суд у Београду је испитао побијану пресуду, у границама законских овлашћења из члана 386 Закона о парничном поступку – ЗПП (“Службени гласник РС” бр. 72/11, 55/14, 78/18 и 18/20), и оценио да је жалба тужиле делимично основана, а жалба туженог неоснована.

Сагласно члану 383 став 3 Закона о парничном поступку, у овом поступку било је нужно заказати главну расправу, јер је првостепена пресуда већ једанпут била укинута, а ради правилног утврђења чињеничног стања.

На одржаној расправи у доказном поступку Апелациони суд у Београду поново је извео доказе који су изведени пред првостепеним судом, те је, након оцене свих доказа, у складу са одредбом члана 8 Закона о парничном поступку, утврдио следеће чињенично стање.

Решењем о одобрењу за изградњу Градске управе Града Београда, Секретаријата за урбанизам и грађевинске послове IX-20 бр. 3511-454/2009 од 18.01.2010. године Граду Београду, Градској управи, Агенцији за инвестиције, издато је одобрење за изградњу социјално непрофитног стамбеног објекта на ..., ... у ..., на грађевинској парцели бр. 1 формираној од кп ... и ... КО ..., површине 7804 м², спратности По + П + 3 + Пк. Тужени Грађевинско предузеће “Златибор – Градња Београд” а.д. био је извођач радова на изградњи предметног социјално непрофитног стамбеног објекта у ..., а за инвеститора Град Београд. Тужени је у временском периоду од 10.08.2011. године, па закључно са 28.12.2011. године куповао гашени креч за шта су издати рачуни од стране продавца СЗР “...” ..., и то рачуни бр. 29/11 од 10.08.2011. године, бр. 34/11 од 26.08.2011. године, бр. 41/11 од 19.09.2011. године, бр. 45/11 од 29.09.2011. године, бр. 48/11 од 08.10.2011. године, бр. 50/11 од 22.10.2011. године, бр. 52/11 од 10.11.2011. године, бр. 56/11 од 17.12.2011. године и бр. 57/11 од 28.12.2011. године.

Према отпусним листама Клиничког центра Србије, Института за очне болести “Проф. др Ђорђе Нешић” произилази да је тада малолетној тужилји рођеној 22.10.2004. године постављена дијагноза CAUSOMA CORNEAE ET CONJUCTIVAE TBF GRADUS VI T 26.8, пацијенткиња је примљена на клинику због тешког облика хемијске повреде рожњаче и вежњаче левог ока (негашени креч), лечена је у периоду од 02.10.2011. године до 07.11.2011. године, током хоспитализације по извршеној преоперативној припреми у општој анестезији изведена је хируршка интервенција уклањања некротичног ткива и остатка креча из форникса коњуктиве, а операција и постоперативни ток протекли су без компликација и по медикаментном лечењу дошло је до повлачења знакова инфламације. Према допису Министарства унутрашњих послова РС Земун од 21.7.20154.године, произилази да везано за догађај који се десио 02.10.2012.године и који је заведен у РС Земун под Д.бр.6588/11 за наведени догађај

није поднета кривична пријава јер је учинилац дете ББ, рођена 13.4.2002.године, која је наведеног дана бацила цемент у очи тада малолетној тужиљи.

Према овереним изјавама сведока ВВ и ГГ произилази да је дана 02.10.2011.године на грађевини социјално непрофитног објекта ..., ..., у ул..., стајао грађевински материјал између осталог и бурад без поклопца са живим кречом, без икакве заштите око самог места и било какве друге сигнализације, грађевина је била незаштићена и могло се слободно ући на грађевину.

Према исказу сведока ДД, непосредног очевица тужиљиног повређивања произилази да сведок живи на трећем спрату зграде преко пута градилишта, тераса њеног стана окренута је према градилишту где је тужиља повређена. Градилиште је било неограђено, необезбеђено, грађевински материјал налазио се и ван градилишта, односно на паркингу до градилишта, грађевински материјал је заузимао цео паркинг, а обраћала се туженом због материјала који је био на непрописном месту. У погледу штетног догађаја, наводи да је у једном моменту видела дете на бициклу које је пролазило поред бурета, никог од мајстора није било у близини и то дете је нечим што је држало у руци захватило у буре и бацило према дуплом паркингу на коме су се играла деца и тада је чула тужиљу како је вриснула и ухватила се за главу, а с обзиром да је тужиља била окренута леђима није могла да види где је тачно повређена, али је викнула са своје терасе да брзо иде кући да јој исперу око млекоом те да позову Хитну помоћ након чега је одмах изашла из свог стана и отишла до тужиље да види где је повређена. Познато јој је да је у бурету био креч, то је могла да види са своје терасе, а из личног искуства зна како изгледа негашени, а како гашени креч, јер је њен деда користио исти за кречење и стога је закључила да се у конкретном случају правио малтер коришћењем креча и то на основу тога јер је мешалица стајала поред бурета са кречом. Након повређивања тужиље, а по доласку полиције, полицији је показала где се налази буре, где се налазило дете, а показала им је и мрље од креча које су чишћене, а након тога је градилиште било обезбеђено.

Према исказу сведока ЂЂ произилази да живи у кући која гледа на зграду и паркинг где се догодила несрећа, наведеног дана када се десио штетни догађај седео је на тераси када је чуо дечији врисак, изашао је да види шта се десило, видео је тужиљу која је била поред два бурета, пришао је детету, а ту је био присутан и деда малолетне тужиље. Деда му је саопштио да су се деца играла око бурета и да је тужиљи течност из бурета прснула у око. У питању су била два бурета у којима се налазила бела течност. Понудио је тужиљиним деди, да тужиљу одвезе у болницу, али су му рекли да долази Хитна помоћ. Тужиљин деда га је замолио да контактира фирму која је изводила радове да их пита да ли желе да снесу трошкове лечења детета из разлога што је нека приватна клиника хтела да проба да тужиљи спаси вид на том оку, међутим та фирма одбила је да сноси трошкове. Градилиште није било обезбеђено, бурад се налазила насред паркинга, између једне старе зграде и једне нове зграде која се ту зидала.

Према исказу сведока ЕЕ произилази да познаје тужиљу и њену мајку, да живе у истој згради. Није присуствовала повређивању тужиље, а једном приликом срела је тужиљу и приметила је да њено око изгледа као да ће да испадне, питала је тужиљину мајку шта се десило и тада је сазнала да је из бурета у коме се налазио живи креч неко гађао тужиљу. Код паркинга су увек стајала нека бурад углавном су била два, читав тај

простор није био ограђен.

Према исказу сведока ЖЖ и ЗЗ произилази да нису видели сам чин повређивања тужиље, градилиште није било обезбеђено, није било ограде, стајало је пуно буради са кречом, пуно метала, флаша, прашине, бурад се налазила на паркингу поред зграде, без поклопца и тек након повређивања тужиље градилиште је обезбеђено.

Према исказу сведока ИИ, новинара фоторепортера произилази да је због спорног догађаја изашао на лице места које је фотографисао, градилиште је било неуређено, било је разбацано пуно метала, није било ограђено и на градилиште је ушао без икаквих проблема и у “...” су објављене фотографије које је снимио.

Према исказу сведока ЈЈ, новинара, произилази да је аутор чланка објављеног у “...”. Са фоторепортером је изашла на лице места, отишли су на градилиште, а обишли су и породицу. На градилишту нису нашли чувара, мисли да је градилиште било ограђено са једне стране међутим, чим су новинари и фоторепортери могли без проблема да приђу градилишту то су могла учинити и деца.

Према исказу КК, мајке тужиље, произилази да није била непосредни очевидац повређивања своје тада малолетне ћерке, али врло брзо након што је њена ћерка повређена, изашла је из куће, а старија ћерка која је била на градилишту заједно са тужиљом обавестила ју је о начину повређивања. Тужиљи је део лица у пределу ока био упрљан кречом, покушала је да опере тај део, али није успела јер је све већ било запекло, а да се ради о живом кречу потврдио је и др ЈЈЈ. Након повређивања, тужиља је имала две операције ока, мора да има још операција, рекли су јој да за око нема спаса, да мора да се вади и због задобијене повреде њену ћерку, остала деца више нису гледала као некада, не зову је именом већ је зову “ћорава”, у школи се осећала непријатно, гледала је стално доле, и због свега тога има трауме и стално плаче. Градилиште где је дошло до повређивања тужиље, није било обезбеђено на њему је било буре негашеног креча које није било високо и деца су могла да ставе руку унутра с обзиром да није било заштићено поклопцем, а да се ради о живом кречу сазнала је тек пошто се тужиља повредила.

Према исказу сведока ЉЉ, одговорног извођача грађевинских радова запосленог код туженог, произилази да је градилиште у ... било ограђено са оградом од армиране мреже то јест градилишном оградом, сав материјал који је коришћен на градилишту налазио се у оквирима градилишта, унутар градилишне ограде с тим да се понекад истоварао ван градилишта а што се тиче креча исти је увек био достављен уз само градилиште, поред мешалице која се налазила унутар градилишта. На том објекту коришћен је гашени креч за прављене малтера који је набављан од једног добављача и коришћењем таквог креча који може да се упореди са блатом јер је течан али изузетно густ, не постоји могућност повреде. На градилишту се водила књига инспекције која је служила да било која инспекција која изађе на лице места може да упише своје примедбе а у конкретном случају се може утврдити да примедби није било од стране инспекције. По истеку радног времена и нерадним данима градилиште је обезбеђивала служба обезбеђења. Од директора туженог сазнао је да је дошло до повређивања. Приликом довожења креча, процедура је да се он довози у бурадима, мањим камионима или ципом са приколицом који се паркира поред градилишта а затим кран

директно узима бурад са камиона и пребацује поред мешалице након чега враћа празну бурад с тим што није могао да определи да ли бурад стижу отворена или затворена. На градилишту је постојала арматурна мрежа висине 2500 сантиметара а претпоставља да је у једном делу неко мрежу скинуо из одређених разлога.

Према исказу сведока ММ, предузетника, одговорног лица СЗР "...” произилази да се наведена СЗР бави производњом и продајом гашеног креча, који се продаје многим предузећима укључујући и туженог, живи креч се не продаје нигде, а у архиви радње се налазе атести о квалитету гашеног креча, кречног теста од референтне лабораторије.

Према налазу и мишљењу судског вештака Братислава Костића специјалисте за очне болести произилази да је тада малолетна тужилца дана 02.10.2011. године задобила каустичне повреде рожњаче и вежњаче левог ока четвртог степена (Roper Hall klasifikacija), односно шестог степена (Dua klasifikacija). Офтамолошке повреде левог ока које је тужилца задобила квалификују се као тешке телесне повреде. Хемијска повреда ока четвртог степена по (Roper Hall klasifikaciji), односно шестог степена по (DUA klasifikacija), најтежи је облик хемијске повреде ока коју карактерише замућење рожњаче и исхемија више од половине (180 степени) лимпуса. Хемијска повреда ока оваког степена има веома лошу прогнозу. Тужилца је услед задобијене хемијске повреде левог ока трпела болова јаког интензитета у трајању око седам дана, средњег интензитета око 10-15 дана, слабог до средњег интензитета око месец дана и слабог интензитета око 6 месеци и даље приликом примене локалне терапије. Као последица предметне повреде код тужилце постоји умањење видне способности за 30 % што представља умањење животне активности за 25%. Тужилца теже уочава лица и предметне који се налазе у левој половини видног поља због чега мора да окреће главу ка једној страни да би их уочила. Због тежег уочава предмета са леве стране лакше може да се повреди због чега мора стално да буде на опрезу. Због смањене ширине видног поља и губитка стероскопског вида отежана јој је возња бицикла, аутомобила, бављење спортовима код којих се затхева добар стерео вид (нпр.кошарка, тенис и друго), као и обављање прецизних полова и слично. О постојању наружености код тужилце и степену наружености, судски вештак није могао да се изјасни с обзиром да се тужилца налази у иностранству услед чега није могао да се изврши непосредни преглед. Налаз и мишљење судски вештак офтамолог дао је на основу комплетне медицинске документације коју је имао у виду. Доктор ЈЈ је све време водио и опериосао тужилцу и на крају је дао закључак да се ради о трајном паду видне ефикасности за око 20% и да постоји наружење, а што је све основ и на упућивање на инвалидску комисију. Хемијске повреде оваког степена имају веома лошу прогнозу ретко када се постиже напредак али о томе се може изјаснити само на основу непосредног прегледа тужилце. Стање ока код тужилце је непромењено имајући у виду медицинску документацију стару десет година, којом је располагао приликом израде налаза и мишљења а како је стање сада о томе није могао да се изјасни јер није имао могућности непосредног прегледа малолетне тужилце, стање можда и горе али по његовом искуству тешко може да буде боље. Што се тиче наружења, без прегледа тужилце или достављања снимка у боји који неће бити старији од месец дана не може се утврдити да ли наруженост и у ком степену постоји с тим што се и у тим ситуацијама намеће проблем легитимације лица које шаље фотографију, датум слања фотографије да би он као вештак био сигуран да је у питању лице које треба да се вештачи.

Према налазу и мишљењу судског вештака др. Миливоја Панића, специјалисте неуропсихијатрије произилази да је исти дат на основу медицинске документације, хетеро анамнестичких података те обављеног судско-психијатријског прегледа тужиље преко вајбер видео кола. У време прегледа тужиља је имала 17 година док је у време предметног догађаја имала шест година и због предметног догађаја и одласка у иностранство тужиљино школовање је пролонгирано тако да је тужиља још увек ученица основне школе. Због задобијене повреде дана 02.09.2011. године тужиља је доживела примарни страх јаког интензитета који је трајао око пет минута тј за време изненадног поливања њеног левог ока и лица са непознатом течномшћу, свесности да ништа не види на то око, јаким болова у облику печења у пределу ока и лица све до доласка њој познатих и блиских особа. Овај страх се манифестовао у облику ужаса, згранутости и страха да ништа не види на повређено око. Раније није имала сличан догађај у својој личној историји, па јој је ово искуство било застрашујуће и непознато а непознато и трауматично прво искуство увек изазива интензиван страх и неизвесност. Страх је био јаког интензитета због изненадног и неочекиваног догађаја, потпуног губитка вида на то око и присуства јаким болова. Секундарни страх јаког интензитета је трајао у наредних 35 дана тј у време транспорта у болницу, задржавања и лечења у болници па све до завршетка дела дијагностичких и терапијских процедура и отпуста из болнице на кућно лечење. На интензитет и трајање овог страха су утицали непозната болничка атмосфера, болови у оку, болне и непријатне интервенције на оку, превијање као и страх да ће остати слепа. Секундарни страх средњег интензитета трајао у наредних шест месеци у виду уплашености од болничке атмосфере и процедура, честих контрола, прегледа и интервенција, постојања болова и ограничење приликом обављања свакодневних активности које захтевају добар вид. Секундарни страх слабог интензитета тужиља је трпела у наредних шест месеци то јест од 22.11.2012. године када су лекари у Очној клиници КЦС у Београду утврдили трајни пад битне ефикасности за око 25% и наружење, што представља основ за упућивање на инвалидску комисију и процену телесног оштећења. Анализом психичког стања у време лечења и рехабилитације предметне повреде произилази да је тужиља у том периоду трпела душевне болове због умањења опште животне активности који су били у виду осећаја немоћи, беспомоћности, ниже вредности због ограничења уобичајених свакодневних активности и потребе за присилним мировањем, болничког лечења, непријатних и болних медицинских процедура, те јој је био потребан већи психички и физички напор да би те активности могла делимично да обавља. С обзиром да је процењено да је предметна повреда на телесном плану довела до трајног умањења животне активности процењује се да је присутно и трајно умањење животне активности са психијатријског аспекта у износу од 20%, а односи се на осећаје нелагоде и незадовољства, на смањену могућност доживљаја радости и задовољства, ослабљено самопоуздање, осећај ниже вредности, избегавање, несигурност, озлојеђеност и анксиозност услед наведеног умањења животне активности на телесном плану. При процени душевних болова вештак је имао у виду животну доба, професију, пол, образовање, животне навике, склоности, социокултурни статус као и све особине личности тада малолетне тужиље. У савременој психијатрији постоји једна метода испитивања и лечења и дијагностиковања која носи назив телепсихијатрија, што значи да пацијент може бити у Београду а терапеут у Лондону а ради се путем савремених технолошких могућности и природа психотерапије и дијагностика је таква да они не морају физички да прегледају пацијента, већ анализирају шта пацијент у тренутку

вербализује. Тако да нема разлике у томе да ли је тужиља била код вештака у ординацији или је он преко технолошких метода успео да добије оне информације које су њему од битног значаја за давање налаза и мишљења. Телепсихијатрија није уобичајена метода дијагностификована у психијатрији, међутим она се примењује када је пацијент просторно удаљен од терапеута и нема стручне разлике између таквог прегледа у односу на преглед у ординацији.

На основу усаглашеног налаза и мишљења судских вештака др Бранислава Костића и др Миливоја Панића произилази да умањење животне активности тужиље износи 35% трајно.

Полазећи од напред наведеног, Апелациони суд је извршио анализу и оцену сваког доказа засебно и у међусобној вези свих доказа заједно, с тим што приликом оцене доказа није везан било каквим законским правилима, већ одлучује по слободном уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, на основу резултата целокупног доказног поступка.

На основу такве анализе оцењено је да се исказу сведока ЉЉ, одговорног извођача грађевинских радова запосленог код туженог, не може поклонити вера наводима да је градилиште у ... било ограђено са оградом од армиране мреже и да се сав материјал који је коришћен на градилишту налазио се у оквирима градилишта унутар градилишне ограде а да по истеку радног времена и нерадним данима градилиште је обезбеђивала служба обезбеђења с обзиром да је у супротности са исказима сведока ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ, ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ из чијих исказа несумњиво произилази да градилиште у ... није било обезбеђено, односно да се истом могло слободно приступити. Наведена чињеница потврђена је и исказима сведока ИИ, новинара фоторепортера и ЈЈ, новинара, аутора чланка објављеног у “...” поводом предметног догађаја повређивања тада малолетне тужиље на градилишту у ... с обзиром да су изашли на лице места непосредно након штетног догађаја и да су у градилиште ушли без икаквих проблема а у “...” су објављене фотографије које су снимљене приликом њиховог изласка на лице места. У погледу спорне чињенице, начина повређивања тужиље, другостепени суд је у потпуности поклатио веру исказу сведока ДД, непосредног очевица тужиљиног повређивања, ценећи да је исказ искрен, уверљив и детаљан то не постоје оправдани разлози на основу којих би се исти довео у сумњу да је критичном приликом са своје тереса сведок видеља како је тужиља повређена, да је у бурету био негашени креч, да је то могла да види са своје тересе, да из личног искуства зна како изгледа негашени а како гашени креч јер је њен деда користио исти за кречење и стога је закључила да се у конкретном случају правио малтер коришћењем креча и то на основу тога јер је мешалица стајала поред бурета са кречом. Да узрок повреде ока тада малолетне тужиље није цемент који је тада мал. ББ бадила у очи тада малолетној тужиљи како се то наводи у допису Министарства унутрашњих послова ПС Земун од 21.7.20154. године већ негашени креч поврћује се и према отпусној листи Клиничког центра Србије, Института за очне болести “Проф. др Ђорђе Нешић” да је тада малолетна тужиља примљена на клинику због тешког облика хемијске повреде роњаче и вежњаче левог ока-негашени креч. Да је у питању хемијска повреда ока произилази и из налаза и мишљења судског вештака Братислава Костића специјалисте за очне болести да офтамолошке повреде левог ока које је тужиља задобила квалификују се као тешке телесне повреде и хемијска повреда ока четвртог степена по

(Roper Hall klasifikaciji), односно шестог степена по (Dua klasifikacija), најтежи је облик хемијске повреде ока коју карактерише замућење рожњаче и исхемија више од половине (180 степени) лимпуса. С тим у вези, чињеница да је тужени у временском периоду од 10.08.2011. године, па закључно са 28.12.2011. године куповао гашени креч за шта су издати рачуни од стране продавца СЗР “...” ... на које се тужени неосновано позива оспоравајући своју одговорност, те наводи сведока ЉЉ и ММ не упућују на закључак да тужени није набавио негашени креч за потребе извођења грађевинских радова на необезбеђеном градилишту.

Одредбом члана 170 Закона о облигационим односима-ЗОО ставом 1 прописано је да за штету коју запослени у раду или у вези са радом проузрокује трећем лицу одговара предузеће у коме је запослени радио у тренутку проузроковања штете, осим ако докаже да је запослени у датим околностима поступао онако како је требало. Ставом 2. да оштећеник има право захтевати накнаду штете и непосредно од радника ако је штету проузроковао намерно. Ставом 3. да одредбом става 1. овог члана не дира се у правила о одговорности за штету која потиче од опасне ствари или опасне делатности.

Сагласно одредби члана 173 ЗОО штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу сматра се да потиче од те ствари, односно делатности, изузев ако се докаже да оне нису биле узрок штете и за штету од опасне ствари одговара њен ималац, а за штету од опасне делатности одговара лице које се њом бави а како је то прописано чланом 174 истог закона. У складу са цитираним законским одредбама, опасна делатност подразумева такву делатност од које прети уобичајена опасност од настанка штете, како по људе, тако и по њихову имовину. Из наведеног произлази да извор опасности треба да се налази у самој делатности која се обавља, те да та делатност треба да има такав карактер да се њеним обављањем ствара повећана опасност по лица, односно имовину. Дакле, повећана опасност од проузроковања штете мора да потиче управо од те делатности, и као таква постоји независно од спољашњих утицаја, попут радњи трећих лица. Одговорност за штету од опасне ствари или опасне делатности почива на узрочности између употребе опасне ствари, односно вршења опасне делатности и настале штетне последице. Према члану 207. Закона о облигационим односима, наручилац и извођач радова на непокретности солидарно одговарају трећем лицу за штету која му настане у вези са извођењем тих радова. Извођење грађевинских радова сматра се опасном делатношћу, па је за штету изазвану извођењем грађевинских радова солидарна одговорност наручиоца и извођача радова према трећем лицу заснована на створеном ризику и на узрочној вези између догађаја у вези са извођењем радова (штетна радња) и последице тог догађаја који представља штету за треће лице у складу са чланом 154. став 2, 173. и 174. ЗОО. Када се ради о солидарној одговорности наручиоца и извођача радова право је тужиоца од кога ће захтевати исплату накнаде штете (члан 414. став 1. ЗОО).

Имајући у виду изнето, извођењем радова на необезбеђеном градилишту коме су могла приступити и трећа лица а тиме и малолетна деца, на локацији која је у непосредној близини стамбених зграда, је околност која је уобичајени ризик обављања грађевинских послова претворила у очекивану опасност од настанка штете. Наиме, у конкретном случају близина необезбеђеног градилишта на коме се налазило и необезбеђено буре са негашеним гречем и опасност од истих, представља узрок који је

тужени могао предвидети с обзиром да су истом могла неометано приступити малолетна деца. Наведено указује на чињеницу да је тужени, био у обавези да предузму све потребне мере заштите како до штете не би дошло. Тужени као извођач радова у току првостепеног поступка није учинио вероватним да је предузео све потребних мера заштите при извођењу грађевинских радова, организовања градилишта и надзора. С тим у вези, наводи сведока ЉЉ да се на градилишту водила књига инспекције која је служила да било која инспекција која изађе на лице места може да упише своје примедбе а да у конкретном случају примедби није било од стране инспекције не води закључку да пропусти на страни туженог није било при чињеничном утврђењу да градилиште није било обезбеђено и да се на њему налазило необезбеђено буре са негашеним кречем, то су неосновани наводи туженог којима се оспорава његова одговорност за штету коју је тада малолетна тужиља претрпела а тиме и његова пасивна легитимација.

Одредбом члана 69 став 3 Породичног закона прописано да родитељи не смеју остављати дете предшколског узраста без надзора, а у конкретном случају малолетни тужилац је био предшколског узраста.

Одредбом чл. 165 ст. 1 ЗОО прописано је да родитељи одговарају за штету коју проузрокује другом њихово дете до навршене седме године без обзира на своју кривицу.

Одредбом чл. 205 у вези чл. 192 ст. 1 ЗОО прописано је да оштећеник који је допринео да штета настане или буде већа него што би иначе била има право само на сразмерно смањену накнаду, док је ст. 2 истог члана закона прописано да кад је немогуће утврдити који део штете потиче од оштећеникове радње суд ће досудити накнаду водећи рачуна о околностима конкретног случаја.

Тужиља је била у узрасту од млађем од 7 година, играла се са другом децом на необезбеђеном градилишту на коме је тужени био извођач радова то по налажењу другостепеног суда није могла предвидети у складу са својим календарским узрастом да извођење грађевинских радова на необезбеђеном градилишту представља опасну делатност и да је негашени креч по својим својствима који се налазио у необезбеђеном бурету, опасна ствар. Искључиви узрок штете је пропуст туженог да осигурају безбедност градилишта како оно не би представљало опасност. Интенција института подељене одговорности за штету је спречавање ситуација да лице које је претрпело штету, али је својим понашањем или пропуштањем утицало на настанак штете или њено увећање, не оствари противправну добит. Када се има сматрати да постоји допринос оштећеног настанку штете је фактично питање и исто се има ценити у сваком посебном случају. Терет доказивања чињеница којима се утврђује постојање доприноса оштећеника је на туженом штетнику, који је у обавези да на јасан начин докаже постојање радњи, односно пропуштања оштећеног, које су провоцирале или на неки начин биле узроци догађаја у коме је он претрпео штету. У конкретном случају по налажењу другостепеног суда, не постоји допринос тада малолетне тужиље настанку штете, ни по основу доприноса родитеља који се огледа у пропуштању да врше дужни надзор над малолетним лицем с обзиром да настала штета у складу са одредбом члана 192. ЗОО не може се по том основу умањивати, будући да не представља допринос саме малолетне тужиље, која је у време штетног догађаја била узраста млађем од 7

година а имајући у виду да сходно одредби чл.160 став 1 ЗОО малолетник до навршене седме године не одговара за штету коју проузрокује, то се у конкретном случају полазећи од узраста малолетне тужиле у време штетног догађаја не може утврђивати њен допринос настанку штете а супротнотврдњи туженог.

По налажењу другостепеног суда, судски вештаци медицинске струке др. Братислав Костић специјалиста за очне болести и др.Миливоја Панић, специјалиста неуропсихијатрије у потпуности су одговорили задатку вештачења. Вештак др. Братислав Костић налаз и мишљење дао је на основу комплетне медицинске документације коју је имао у виду. Супротно наводима туженог другостепени суд је у потпуности прихватио изјашњење судског вештака др. Миливоја Панића да у савременој психијатрији постоји једна метода испитивања и лечења и дијагностиковања која носи назив телепсихијатрија а ради се путем савремених технолошких могућности и природа психотерапије и дијагностика је таква да они не морају физички да прегледају пацијента, већ анализирају шта пацијент у тренутку вербализује, тако да нема разлике у томе да ли је тужила била код вештака у ординацији или је он преко технолошких метода успео да добије оне информације које су њему од битног значаја за давање налаза и то нема стручне разлике између таквог прегледа у односу на преглед у ординацији. Код утврђене чињенице да је тада малолетна тужила задобила офтамолошку хемијску повреду левог која се квалификују као тешка телесна повреда, због чега јој је умањења животна активности 35% трајно, те имајући у виду интензитет и јачину физичких болова, као и претрпљеног страха, водећи рачуна о свим околностима случаја, а нарочито о животном добу мал. тужиле у моменту настанка штете и значају повређеног добра, циљу коме служи накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом сагласно одредби члана 200 став 1 и 2 Закона о облигационим односима-ЗОО-а и члана 232 ЗПП-а, по налажењу другостепеног суда тужили припада правична накнада наматеријалне штете и то на име душевних болова због умањења животне активности 500.000,00 динара, за претрпљене физичке болове 350.000,00 динара и за претрпљени страх 250.000,00 динара све са законском затезном каматом сагласно одредби члана 277 ЗОО почев од дана пресуђења 20.5.2022. године па до исплате Из напред наведених разлога како на страни тада малолетне тужиле нема доприноса настанку штете то је побијана пресуда у ставу првом изреке потврђена док је у погледу потраживања накнаде за наведене видове нематеријалне штете морала бити преиначена те је одлучено као у ставу првом и другом изреке ове пресуде.

Основ за признање новчане накнаде за наруженост није само у томе да ли и у којој мери измењена спољашност оштећеног изазива у околини гађење, сажаљење или друге негативне реакције, већ се узимају у обзир и субјективна мерила о утицају свих елемената (измењена спољашност, приметност, обим итд) на психичку равнотежу оштећеног одн. на његово психичко стање у целини. При томе се субјективне особине оштећеног узимају у обзир у разумној мери. Значи, да ли постоји нематеријална штета у виду душевних болова због наружености оцењује се према објективним и субјективним мерилима. С тим у вези, наруженост у правном смислу није адекватна медицинској која означава само такве промене на телу које у околини изазивају нелагоду, сажаљење или другачију негативну реакцију односно које представљају унакаженост повређених. Објективна мерила су измене спољашности оштећеног, њихова уочљивост односно видљивост, обим и могућност покривања, старост и пол

оштећеног, итд али се морају имати и у виду и субјективна мерила која су у утицају свих елемената (измена у спољашности, приметност, обим итд) на психичку равнотежу повређеног односно на његово психичко стање у целини. У конкретној ситуацији при чињеници да судски вештак др. Братислав Костић специјалиста за очне болести због неодазивање на преглед тужиље није могао да обави непосредну опсервацију тужиље то без прегледа тужиље или достављања снимка у боји који неће бити старији од месец дана а који тужиља није доставила вештаку не може се утврдити да ли наруженост и у ком степену постоји с тим како то произилази из мишљења вештака и у тим ситуацијама намеће се проблем легитимације лица које шаље фотографију, датум слања фотографије да би он као вештак био сигуран да је у питању лице које треба да се вештачи. Из наведеног следи да управо пропустима тужиље, није било могуће утврдити од стране судског вештака објективна и субјективна мерила како би се тужиљи признала накнада нематеријалне штете на име душевних болова због наружености из ког разлога је у том делу тужбени захтев тужиље одбијен као неоснован.

Даље, прекинуто школовање, поред основа за накнаду материјалне штете, може се узети у обзир и као основ за накнаду штете због душевних болова али само у склопу накнаде на име душевних болова због умањења животне активности, и не представља посебан (самосталан) вид нематеријалне штете а како се то неосновано тужбеним захтевом тужиље потражује да се тужени обавезе да по том основу тужиљи исплати износ од 200.000,00 динара. Закон о облигационим односима је оба вида штете оштро разграничио: накнада за материјалну штету због телесне повреде или нарушеног здравља (члан 195) и накнада за претрпљене душевне болове због умањења животне активности (члан 200. став 1). Закључком са Саветовања грађанских и грађанско-привредних одељења Савезног суда, Врховних судова република и аутономних покрајина и Врховног војног суда од 15. и 16.10.1986. године усвојен је став према коме нема основа за досуђивање накнаде због прекида школовања као посебног облика штете. Али таква штета може имати - због штетног догађаја прекинуто или недовршено школовање - елементе материјалне штете (губитак одн. мањи лични доходак) а и елементе нематеријалне штете, која се, у складу са до сада већ јединственом судском праксом, уврштава у душевне бол у склопу накнаде због умањења животне активности. При чињеници да тужиља није ни учинила вероватним своје наводе да је управо задобијена повреда за последицу имала прекид у школовању, односно да између задобијене повреде и прекида у школовању постоји узрочно последична веза из тог разлога исто није било цењено од стране другостепеног суда ни приликом одмеравања правичног износа накнаде нематеријалне штете на име душевних болова због умањења животне активности.

Нематеријална штета која се у одређеном облику трајно или трајније испољава представља једну штету па суд одређује један износ накнаде узимајући у обзир трајање те штете до доношења пресуде и њено трајање у будућности. Накнаду за будућу нематеријалну штету суд може досудити, у смислу члана 203. Закона о облигационим односима, и кад се штетне последице у психи оштећеног још нису испољиле ако је извесно да ће те последице настати у будућности. Одлучујући тренутак за оцену која је штета прошла, а која је будућа без сумње је дан доношења пресуде првостепеног суда. За сву ону штету коју је оштећени претрпео до завршетка главне расправе пред првостепеним судом, накнада је доспела до тог тренутка па се стога разматра као

прошла штета, а накнада за могућу даљу штету признаје се уз услове из члан 203. ЗОО. Члан 203. ЗОО дефинише будућу штету као штету "ако је по редовном току извесно да ће она трајати и у будућност". Правно релевантна је дакле само она за коју је "по редовном току извесно" да ће у будућности постојати. Али ова извесност се не односи само на наступање одн. постојање те штете у будућности, већ и на њен обим. Будућа нематеријална штета се може појавити само у непрекинутом настављању већ постојеће штете (континуирана будућа нематеријална штета), или је код одлучивања пред првостепеним судом још нема (и још није ни било), а по редовном току је извесно да ће наступити (самостална будућа штета). Међутим, имајући у виду налаз и мишљење судског вештака офтамолога да је стање ока код тужиле непромењено имајући у виду медицинску документацију стару десет година, којом је располагао приликом израде налаза и мишљења те како се о стању тужиле у време давања налаза и мишљења није могао да се изјасни јер није имао могућности непосредног прегледа малолетне тужиле то следи да услед пропуста тужиле да се одазове на преглед судског вештака није учињена извесност правно релевантне штете тј. оне за коју је по редовном току извесно да ће у будућности постојати код тужиле у одређеном обиму. Из наведених разлога. По оцени другостепеног суда није било места усвајању тужбеног захтева тужиле којим је тражено обавезивање туженог да тужиљи за будућу штету исплати износ од 300.000,00 динара.

Према одредби члана 195 став 1 ЗОО, онај ко другоме нанесе телесну повреду или му наруши здравље, дужан је да накнади трошкове око лечења и друге потребне трошкове у вези са тим, као и зараду изгубљену због неспособности за рад за време лечења. Под зарадом се подразумева свака имовинска корист која се постиже радом од сваке делатности која доноси извесне приходе. Ставом два цитиране одредбе прописано је да ако повређени због потпуне или делимичне неспособности за рад губи зараду или су му потребе трајно повећање или су могућности његовог даљег развијања и напредовања уништене или смањене, одговорно лице је дужно да плаћа повређеном одређену новчану ренту као накнаду за ту штету. То даље значи да се изгубљена зарада испољава у виду губитка због немогућности повређеног да оствари приходе које је остваривао до повређивања, а због последица повреде то више не може да чини. Због тога оштећени има право да захтева потребно обезбеђење за исплату ренте, осим ако то према околностима случаја не би било оправдано (члан 188 став 3 ЗОО).

Одредбе члана 188 и 195 ЗОО се имају тумачити тако да основ за остваривање права на накнаду овог облика материјалне штете постоји само ако се утврди да повређени услед претрпљених повреда и нарушења здравља не може да остварује зараду коју је остваривао до повреде, односно зараду коју би остваривао да је здрав и да му није смањена радна способност, а не с обзиром на смањене радне способности а како се то неосновано тужбени захтевом потражује. У складу са изнетим, следи да се штета на име изгубљене зараде и ренте не досуђује због умањења радне способности, већ због зараде која је услед тога изостала те како тужбени захтев тужиле за накнаду материјалне штете заснива на тврдњи умањене радне способности тужиле то је и тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезе да тужиљи на име обичне ренте због умањена радне способности исплати износ од 2.050.000,00 динара одбијен као неоснован. Такође, другостепени суд је уједно имао и у виду да је тужилца још увек ученица основне школе.

Тужиља је предложила да се у допуни доказног поступка пред другостепеним судом изведе доказ допунским вештачењем од стране судског вештака офтамолога на околности наружености код тужиље као и претрпљених физичких болова с обзиром да је имала две операције до закључења главне расправе као и допунско вештачење од стране судског вештака неуропсихијатра на околности последица које је наруженост оставила по тужиљу, те саслушање тужиље у својству парничне странке, међутим наведени доказни предлози су одбијени. Наиме, Закон о парничном поступку у одредби члана 372. став 1. предвиђа да се у жалби не могу износити нове чињенице и предлагати нови докази, осим ако подносилац жалбе учини вероватним да без своје кривице није могао да их изнесе, односно предложи до закључења главне расправе. *Beneficium novorum* је процесни институт који познаје важећи процесни закон и који пружа могућност да се у жалбеном поступку износе нове чињенице и предлажу нови докази, али само под условом уколико је подносилац жалбе савестан што се по правилу цени према моменту његовог сазнања за нове чињенице и доказе. То значи да се поменути процесни институт примењује у пракси искључиво ако на страни подносиоца жалбе постоје извињавајући разлози због којих нове чињенице и доказе није могао да предложи, односно употреби до закључења главне расправе. У конкретном случају на страни тужиље не постоје оправдавајући разлози неодазивања вештачењу, а доказни предлог за саслушање тужиље у својству парничне странке могао је бити истакнут у првостепеном суду. Такође, истицање чињеница да је тужиља имала две операције до закључења главне расправе не представља нову чињеницу, односно иста је могла бити истакнута до закључења главне расправе у ком случају би било места и допунском изјашњењу судских вештака.

Апелациони суд је ценио и остале наводе жалбе тужиље и жалбе туженог, али је нашао да нису од утицаја на доношење другачије одлуке, па их није посебно образлагао, сагласно одредби члана 396 став 1 Закона о парничном поступку.

Одлука о трошковима парничног поступка донета је применом одредбе члана 150, 153, 163 Закона о парничном поступку, и тужиљи која је била заступана од стране пуномоћника из реда адвоката признати су трошкови поступка сходно опредељеном захтеву а према успеху у спору и то за састав тужбе и једног поднеска износ од по 11.250,00 динара, приступ на девет одржаних рочишта у износу од по 12.750,00 динара, за приступ на пет неодржаних рочишту износ од по 7.125,00 динара, за састав жалбе од 25.6.2015. године износ од 22.500,00 динара и трошкове вештачења у износу од 38.000,00 динара а што све чини укупан износ од 233.375,00 динара према важећој Адвокатској тарифи у време доношења судске одлуке са законском затезном каматом од дана извршности одлуке па до исплате у складу са чланом 277 и 324 ЗОО те је одлучено као у ставу трећем изреке ове пресуде.

Тужиљи која је делимично успела у другостепеном поступку признати су трошкови поступка у складу са опредељеним захтевом према успеху у спору и то за састав жалбе износ од 27.000,00 динара и приступ на једно одржано рочиште износ од 18.000,00 динара а што све чини укупан износ од 45.000,00 динара сходно важећој Адвокатској тарифи, па је применом члана 165 Закона о парничном поступку донета одлука као у ставу четвртом изреке.

Захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка је одбијен, будући

да у поступку није успео те је применом одредбе члана 165 Закона о парничном поступку, па је донета одлука као у ставу петом изреке.

Имајући у виду изнето применом одредбе члана 387 став 1 тачка 2 и 5 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама) одлучено је као у изреци ове пресуде.

**Председник већа-судија
Татјана Лемајић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић